

[Søren Olesen.]

til et frit varemarked, uden at det overfor andre lande medfører højere toldsats, end Danmark har i forvejen.

Forhandling om samarbejdspolitik mellem de nordiske lande såvel som indenfor Atlantpagtlandene og i FN og arbejde for nedrustning og international retsorden vil altid have mit partis støtte, og det er vort håb, at regeringen vil arbejde energisk herfor.

Hans Schmidt: Jeg må anse det for rigtigt og givet, at jeg tager anledning af den højtærede udenrigsministers redegørelse og denne debat såvel som af den sidste tids røre og diskussion om mindretallets retsstilling med hensyn til valgloven og dens mulige begrænsning for disse til i det høje ting at sige nogle ord. Jeg vil gentage og præcisere, hvad jeg på givne anledning har sagt andetsteds.

Som valgt repræsentant for det tyske mindretal i Nordslesvig i det høje ting har jeg med bekymring set på de vanskeligheder, som stod til hinder for en fjernelse af 5 pct.-klausulen i loven om valg til den slesvig-holstenske landdag, forsåvidt som den berører og hindrer en repræsentation af det danske mindretal på grundlag af dets talmæssige styrke.

Jeg har sidst på Venstres Ungdoms landsmøde udtalt, at det generelt må afvises, når nationale mindretal ved klausuler, valggeometri eller andre valglovsmæssige og statsretlige foranstaltninger hindres i at blive repræsenteret i landenes lovgivende forsamlinger. Derudover har jeg specielt i det foreliggende aktuelle forhold syd for grænsen ad veje og under former, som må anses for naturlige for mig som tilhørende det tyske folk, søgt at fremme forståelsen for dette forholds vidtrækkende betydning. Virkningen er indirekte blevet synlig. Der er flere grunde til, at hindringerne endnu ikke har kunnet fjernes.

Det er mig magtpåliggende her at udtale en tak til den højtærede udenrigsminister for den frisdede og fremsynede synsmåde, ministeren har anlagt på dette anliggende, en tak, fordi vejen til og tiden for en positiv løsning derved er holdt åben.

Det må også være mig tilladt her, hvor

lejlighed gives, at indskyde en udtalelse, som vedrører en sag, der i og for sig ligger udenfor det her omhandlede tema, men som ligger i samme plan og er af en lignende betydning for mindretallets fremtid. Jeg ønsker at udtale en tak til den højtærede kirkeminister for den afgørelse, der er truffet i kirkesagen, og som går ud på, at den hidtidige status i de sønderjyske købstæder opretholdes. Det betyder, at der er givet det tyske mindretal en fair chance for at genvinde den indre styrke på dette område med en indirekte virkning videre ud.

Når jeg vender tilbage til det her foreliggende spørgsmål, så er der for mig at se tre forhold, som har fremkaldt og som ligger til grund for den nu givne situation, og som indbyrdes står i en vis sammenhæng. Der er for det første et statsretligt, for det andet et statspolitisk og for det tredje et folkeligt, mellemfolkeligt og mellemmenneskeligt forhold. Jeg skal her indskrænke mig til i korthed at anføre mit syn på disse tre områder.

Det statsretlige forhold er et område, som jeg må erkende ikke at være fuldbefaren på. Jeg har dog forstået, at der består tungtvejende betæneligheder ved uden videre at fritage det nationale mindretal for de almengyldige bestemmelser i valgloven, idet forfatningen ikke blot bestemmer, at ingen må tilsidesættes, men også at ingen må nyde fordele.

Meningerne om, på hvilken måde det her foreliggende forhold, ændringen af klausulbestemmelser, bør opfattes eller fortolkes, er delte, og det må ikke undre, at betæneligheder og ængstelse melder sig i et samfund, som lige har gennemlevet svære rystelser, og som først er ved at skabe sig en ny statsorden; det drejer sig altså om en stat, der endnu er i sin vorden, der endnu er ufødt, og som derfor er ømtålig og må behandles derefter.

Jeg mener dog, at for fremtidens skyld må Europas stater af flere grunde danne sig, d. v. s. skabe sine loves bogstav og mening, fra grænserne og indadtil, udfra grænselandenes tarv og ikke som hidtil omvendt: presse grænselandenes liv ind i rammer skabt efter statscentrernes synsvinkel. Det første forbinder folkene og staterne, det sidste adskiller dem, og for at sige det tydeligt: